

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

NÁZEV: Genderové labelovanie hračiek u detí v predškolskom veku

AUTORKA: Lívia Knapeková

Téma genderové příslušnosti hraček je aktuální a v českém prostoru reflektované téma, a to jak v akademickém prostředí, tak v prostředí médií a marketingu. Autorka zpracovává toto téma u dětí v předškolním období, kdy má hra v životě dítěte velký a nezastupitelný význam. Její výzkum je součástí rozsáhlejšího výzkumu na dané téma a využívá zde metodu strukturovaných rozhovorů s dětmi v běžné mateřské škole. Práce je psaná ve slovenském jazyce a, i když jazyková úroveň je podle mého názoru na dobré úrovni, nedovolím si hodnotit gramatickou stránku práce. Dle kontroly v systému Thesis nebyla zjištěna shoda s dalšími pracemi.

Jedná se, jak již bylo zmíněno, o empirickou práci, je tedy členěna na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část je rozdělena na tři základní celky - hra a hračka; význam hry v předškolním věku a vývoj genderové identity. Domnívám se, že zde autorka předkládá čtenáři velmi dobré teoretické ukotvení, kterým mu umožňuje pochopit celou šíři problému se zaměřením na předškolní věk dítěte. Zároveň prezentuje a analyzuje různé přístupy a názory na výše zmíněné oblasti, do určité míry sleduje i vývoj psychologického myšlení v daných oblastech. Tím, jak se studentka vypořádala s teoretickým uchopením práce, jasně prokazuje, že je schopná práce s odbornou literaturou na velmi dobré úrovni, že jednotlivé názory jen nepřebírá, ale také je kriticky reflektuje. Z obsahového hlediska tedy nemám větších námitek. Drobné výhrady mám ale k citační normě, na straně 19 došlo opakovaně k záměně jmen autorů, na něž je odkazováno (TchorováxThorová; WagnerováxVágnerová; ŠálováxŠulová;KuričxKuric). Dále jsem zaznamenala odchýlení v případě skloňování jména (Millarová x podle Millerové), což může čtenáře mást. Nepřesné bylo v rámci celé práce také odkazování na knihu Piageta a Inhelderové a Kurice a dalších, vždy byl uváděn pouze Piaget nebo Kuric. Toho by se měla autorka v dalších pracích vyvarovat.

Empirická část je založena na analýze strukturovaných rozhovorů s obrázkovým podnětovým materiálem u dětí v rozmezí 3-7 let. Do výzkumného vzorku bylo zařazeno 40 dětí (20 chlapců a 20 děvčat), z nichž s 21 dětmi pracovala studentka sama a data od 19 dětí doplnila z dat souběžného výzkumu. V metodologické části podrobně popisuje, jak probíhal sběr i zpracování dat a vymezuje výzkumné otázky. Při prezentaci dat pak využívá procentuální zastoupení odpovědí na jednotlivé

otázky a zkoumá statistickou významnost rozdílu v odpovědích dívek a chlapců. Data prezentuje přehledně podle jednotlivých kategorií (okruhů otázek), kromě procentuálního vyjádření se snaží také stručně u každé kategorie analyzovat možné faktory vedoucí k dosaženému výsledku. Domnívám se ale, že dané analýzy by mohly být propracovanější, že by se autorka mohla více zamýšlet nad možnými důvody výsledků své výzkumné studie a že by mohla také reflektovat zajímavá zjištění jako např. to, že dle získaných odpovědí je hračka miminko pro chlapce přijatelnější než hračka Barbie, i když jsou obě genderově spojovány s opačným pohlavím. Dle mého názoru by také výzkum obohatilo dlouhodobé sledování zařazených dětí v herních situacích, což studentka naznačuje, když se snaží do analýz zařadit postřehy z pozorování bezprostředně po rozhovorech. Jak ale sama uvádí na začátku empirické práce, analýzu pozorování nezařadila, jelikož nezaznamenala dostatek herních situací se zkoumanými hračkami. Za ne příliš přínosnou považuji podkapitulu 6.5.3. Súhrnný rozbor hier, kde se studentka snaží charakterizovat zkoumané hračky podle třech oblastí vývoje dítěte, které si vyčlenila (motorická, sociální a kognitivní oblast). Daná kapitola dle mého názoru výzkum nikam neposouvá a hodnocení jednotlivých hraček z pohledu uvedených oblastí je přinejmenším diskutabilní, jelikož si na jeho základě můžeme udělat zjednodušený závěr, že kognitivní oblast souvisí (podle studentky) jen se stavbou, konstrukcí a tvorbou, co je například rozkládání panenky Barbie (nebylo specifikováno, zda jde pouze o sundávání hlavy nebo rozkládání panenky a pokusy o sestavení nové, jiné), přičemž hra s miminkem kognitivní oblast vůbec nerozvíjí. V diskusi jsou pak shrnuta a reflektována zjištění výzkumné studie, dále jsou konfrontována s výzkumnými otázkami. Na základě výstupů dat tedy můžeme říct, že děti v předškolním věku velmi dobře rozlišují genderovou příslušnost hraček a většinou mají tendenci podle toho i volit hračku pro svou hru. Celkově hodnotím výzkum jako přínosný a považovala bych za velmi zajímavé rozšířit ho a zařadit pozorování herní činnosti u předškolních dětí s omezeným repertoárem hraček, jak individuální, tak ve skupině (jen chlapecké, jen dívčí a koedukované).

Celkově hodnotím práci i přes drobné, výše uvedené výhrady jako kvalitní a odpovídající danému stupni kvalifikační práce a doporučuji ji k obhajobě.

Námět k obhajobě:

- ▲ Proč je podle studentky miminko pro chlapce přijatelnější "holčičí" hračkou než panenka Barbie? Jaké různé faktory sem mohou vstupovat?

Dne 22. 8. 2016

PhDr. Hana Sotáková